

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Pitkäaikaissäilytys digitaalisen sivistyksen perustana

Tapani Sainio, opetus- ja kulttuuriministeriö

PAS-seminaari 2023
CSC – tieteen tietotekniikan keskus 24.4.2023

**”Pitkäaikaissäilyttäminen (PAS):
Sarja hallittuja prosesseja,
joilla varmistetaan digitaalisen aineiston
eheys, ymmärrettävyys ja saatavuus”**

(Pitkäaikaissäilytyksen sanasto <https://digitalpreservation.fi/specifications/sanasto>)

PAS-periaatteet:

PAS-palvelut varmistavat osaltaan digitaalisen sivistyksen perustaa kestävän kehityksen keinoin.

Rooli: Digitaalisten aineistojen eheyden, autenttisuuden ja käytettävyyden luotettava turvaaminen.

PAS-palvelut tukevat toimijoiden keskeisiä strategisia tavoitteita.

PAS-palveluiden kyberturvallisuuden ja varautumisen taso on korkea.

PAS-palveluita tuotetaan kestävän kehityksen tavoitteet huomioiden.

PAS-palveluiden osaamisen ketju on kunnossa.

PAS-palveluiden tuottaminen on avointa, läpinäkyvää, kustannustehokasta ja käyttäjälähtöistä.

PAS-palvelujen kokonaisarkkitehtuuri noudattaa ohjaavia arkkitehtuureja OKM:n johdolla.

PAS-palveluiden hyödyntämisestä solmitaan sopimus, aineistot valitsee organisaatio ja hyväksyy OKM.

Sivistyksen eetos:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala yhdistää sivistyksen eetos. Se on päämäärä itsessään ja väline saavuttaa muita meille tärkeitä asioita – vapautta, turvallisuutta, hyvinvointia, talouskasvua, demokratiaa ja kestäväää kehitystä.
- Sivistys on tiedollista, taidollista ja kehollista, eettistä ja esteettistä. Se kuuluu kaikille, antaa syitä elää ja mahdollisuuksia tehdä elämästä rikasta ja merkityksellistä.
- Sivistyksen kenttää yhdistää uuteen kurottaminen – kohti totuutta ja kauneutta – jossa panostusten tuotot ulottuvat yli vuosikymmenten ja -satojen.

(Ministeriöiden tulevaisuuskaatsaus 2022, urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-780-5)

Digitaalinen sivistys:

- Digitaalinen sivistys edellyttää tietoja ja osaamista, osallistumismahdollisuuksia sekä valmiuksia toimia aktiivisesti ja ilmaista itseään luovilla tavoilla ja turvallisesti digimaailmassa.
- Digitaalinen sivistys vastaa siihen, mitä pitää tietää, millä tavalla toimia ja miten osallistua, jotta päästään digikompassin visioon siten, että ihmisten keskinäinen kunnioitus ja luottamus digitalisoituvaan yhteiskuntaan vahvistuvat.
- Kulttuuriperinnön ja tieteen aineistojen ja tiedon pitkäaikaissäilytys osana ihmiskunnan muistia varmistavat omalta osaltaan digitaalisen sivistyksen perustaa.

(Valtioneuvoston selonteko: Digitaalinen kompassi (2022)

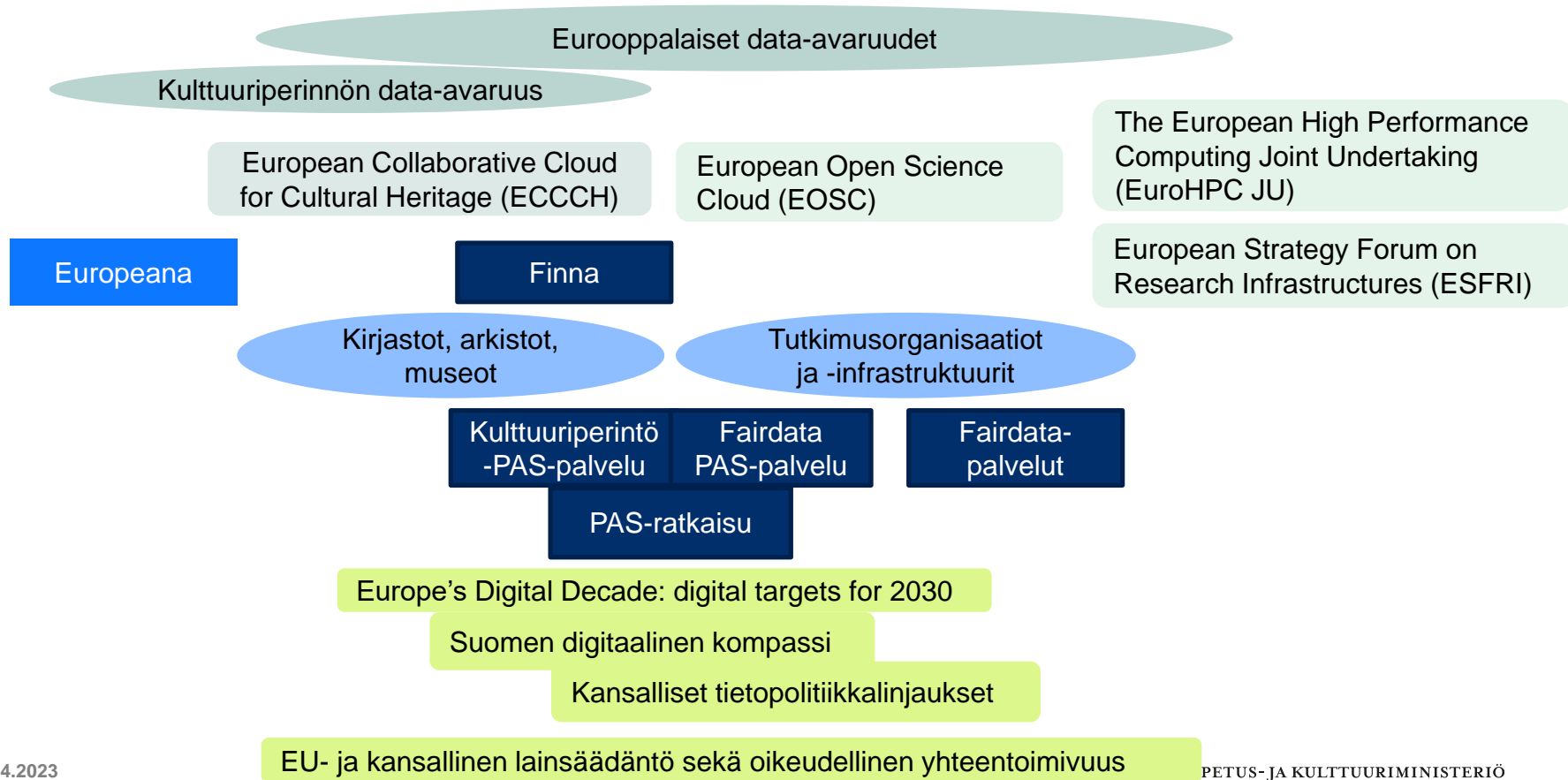
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-906-9>)

Kulttuuriperintöstrategian toimenpidelinjaus:

- **Kulttuuriperintötieto on kattavaa, ajantasaista, yhteentoimivaa ja laajasti käytössä**
 - Kulttuuriperintöalan toimijoiden mahdollisuuksia digitointiin vahvistetaan.
 - Keskeisen kansallisen digitaalisen kulttuuriperintöaineiston pitkäaikaisesta ja pysyvästä säilyttämisestä, saatavuudesta, saavutettavuudesta ja hyödynnettävyydestä huolehditaan.
 - Korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja kulttuuriperintöalan toimijoiden keskinäistä yhteistyötä tuetaan.
 - Kulttuuriperintötietoa jaetaan ja hyödynnetään aktiivisesti. Tietoperustan kehittämisestä ja tiedon yhteentoimivuudesta huolehditaan.

(Valtioneuvoston periaatepäätös kulttuuriperintöstrategiasta 2023–2030, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-895-6>)

”isompi kuva”

Lisätietoja:

<https://avointiede.fi/fi>

<https://www.digime.fi/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

Juha Haataja

Minna Karvonen

Sami Niinimäki

Tapani Sainio

@gov.fi